

Bestyrelsens beretning ved den ordinære generalforsamling.

Tirsdag, den 6. marts 2012 på Odder Parkhotel.

Ved formand for Landboforeningen Odder – Skanderborg, Jens Gammelgaard.
Gersdorffslundvej 1, 8300 Odder - telefon 86 55 41 38 / mobil 21 27 40 14
Fax 86 55 41 24 / e -mail: jens@gammelgaard-agro.dk

Det er igen tid for årets generalforsamling.

- Tid for et tilbageblik over foreningens virke i det forgangne år.
- Tid for at se fremad til de kommende udfordringer for erhvervet og foreningen.
- Tid for at høre jeres kommentar til bestyrelsens arbejde.

Året, der er gået, har budt på mange opgaver og udfordringer for erhvervet. Beretningen vil omhandle en omtale af de vigtigste.

Danmark har fået en ny regering, en regering, der ønsker at skabe vækst i dansk økonomi gennem øget eksport.

En regering, der ønsker at styrke beskæftigelsen og udviklingen i Danmarks yderområder.

En regering, der ønsker at gøre Danmark uafhængig af kul, gas og olie.

Regeringens ønsker er gode og Dansk Landbrug kan medvirke til at opfylde disse, men det forudsætter bl.a. rammevilkår og en forbedret konkurrenceevne på niveau med øvrige EU-lande.

Dansk Landbrug er i øjeblikket det erhverv i Danmark, som via landbrugseksporten bidrager mest til overskuddet på den danske handelsbalance. Det er lidt tankevækkende – forhåbentlig er den nye regering bevidst om dette.

Dansk landbrug skaber hvert 8. job i yderområderne.

Dansk landbrug er kilde til store ressourcer, der i fremtiden vil kunne dække en tredjedel af Danmarks energiforbrug.

Dansk Landbrug og fødevarerhvervets potentiale er endnu større, hvis vi formår at udnytte mulighederne på de nye vækstmarkeder. Hvis vi formår at udvikle nye forretningsområder.

Vi er stolte af at være i et erhverv, som kan bidrage så meget til, at Danmark kan blive et rigere og bedre land at leve i. Hvis vi får muligheden.

Det er først og fremmest op til os selv at skabe fremgang. Gennem hårdt arbejde og løbende udvikling af vores produktion. Men vi kan kun gøre det, hvis der er politisk opbakning til det.

Landbrugs- og fødevarerhvervet kan ikke skabe ny vækst og nye jobs i Danmark, hvis vi pålægges flere og flere restriktioner på vores produktion.

Hvis vores konkurrenter i EU ikke efterlever de samme fælles regler, som vi skal gøre.

Hvis vi pålægges endnu højere afgifter og skatter, end vi allerede bærer i dag.

Hvis man fjerner midler fra forskning og udvikling af erhvervet.

Hvis vi skal vente i årevis på at få svar, når vi søger tilladelse til at udvikle vores produktion.

Hvis vi skal bruge endnu mere tid på stadig mere detaljerede og uforståelige indberetningsskemaer.

Hvis vores marker står under vand, fordi myndighederne ikke længere vil sikre, at vandløb kan lede nedbøren væk, som de skal.

Erhvervets økonomi

Alt for mange landbrug er i dag i en økonomisk meget alvorlig situation.

Antallet af tvangsauktioner er stigende i kølvandet på flere års dårlige priser på vores produkter, samt faldende jordpriser.

Det er dybt ulykkeligt for de ramte landmænd og deres familier, der tvinges til at forlade det, der har været rammen om deres liv. Ofte gennem flere generationer.

Det er beretninger, som det gør utroligt ondt at lytte til.

Det er sjældent uansvarligt landmandskab, som er årsagen. Men et uheldigt sammenfald af begivenheder på et tidspunkt, hvor både jord- og afsætningspriser er raslet ned, og vi oplever den værste finanskriser i 80 år.

Det er positivt, at regeringen netop har fået vedtaget bankpakke 5.

Landmænd, der er kommet i klemme i Finansiell Stabilitet, vil måske kunne få lån i landbrugets nye finansieringsinstitut som blev navnet på det nye selskab med en låneramme på omkring 3 milliarder kr.

Den negative side leveres af Finanstilsynet med nye krav til nedskrivning af landbrugets værdier.

Driftsbygninger fra før årtusindskiftet skal nedskrives til nul kr.

Hovedparten af den danske husdyrproduktion foregår i stalde fra før årtusindskiftet - og kan fungere mange år endnu - hvor er fornuften i denne vanvittige bekendtgørelse?

Er der ikke nogen vej tilbage til en sund økonomi, er det rigtige at afvikle ejerskabet bedst muligt.

Og komme videre med en tilværelse måske helt uden for erhvervet.

Omkostningen ved at fortsætte en håbløs kamp bliver kun større, jo længere tid der går - både økonomisk og menneskeligt.

For både de ramte landmænd, for erhvervet, for bankerne og for samfundet gælder det om at fremme ejerskiftet, der begrænser tabene mest muligt.

Overhead 1: Landbrugssektorens samlede indtjening fra landbrugsproduktionen

Overhead 2: Stabile bytteforhold

Der er trods alt også en positiv side omkring økonomi.

En stor gruppe landmænd har bedrifter, som har et stabilt positivt resultat år efter år. Dertil kommer, at vi i disse år har en meget lav rente på kreditforeningslån. Selv med stigende bidragssatser og rentemarginaler er prisen for lån meget lav. Det vil være med til at bære erhvervet igennem krisen.

Umiddelbart tyder det ikke på, at renten skal stige væsentlig i de kommende år.

Ligeledes viser beregninger foretaget af Videncentret for Landbrug at jordpriserne nu kan forrentes og give et positivt afkast. Hvilket også indikerer at jordpriserne stabiliseres.

Overhead 3: Gnst. pris pr. ha for landbrugsjord inkl. bygninger for ejendomme > 10 ha

Siden landbruget fik adgang til den almindelige ordning for vækstkaution, har erhvervet fået bevilget kaution for lån svarende til mere end 650 millioner kr. Det er nu lykkedes at få ordningen udvidet, så der fremover kan kautioneres for 75 procent af lånebehovet op til 10 millioner kr. og for 65 procent af den del af finansieringen, der ligger mellem 10 og 25 millioner kr.

Der stilles dog skrappe krav til lønsomhed og positiv driftsresultat under den nye ordning.

Bagsiden af kautionen er en stiftelsespræmie på 2 procent af garantibeløbet og en årlig kautionens præmie på 1,25 procent af garantibeløbet.

Når vækstkaution er med i investeringer skal det være en selvfølge, at banken sænker sin marginal med et tilsvarende beløb. Banken slipper jo for risikoen ved at deltage i investeringen.

På positivsiden er også prisprognoserne på vore produkter, som for korn, kød og mælk ser fornuftige ud for 2012.

Samlet eksport

Nye tal fra Danmarks statistik viser, at danske virksomheder har sendt varer ud over grænserne til en værdi på 605 milliarder kr. i 2011. Fødevareerhvervet tegner sig for en eksport på 118 milliarder kr., hvilket er en samlet stigning på 11,4 procent i forhold til 2010.

Det medfører, at nettoeksporten fra fødevareerhvervet udgjorde mere end 60 procent af Danmarks samlede nettoeksport. Et imponerende tal – som vor regering forhåbentlig er opmærksom på.

Fødevareerhvervet har trods krisen formået at øge valutaindtjeningen som et af de eneste erhverv. Men det er bestemt ikke en selvfølge. De rammevilkår fødevareerhvervet har i Danmark er under hårdt pres. Vi har skrappe miljøkrav, skrappe regler for krydsverensstemmelse. Vi må kun bruge kvælstof op til 85 procent af den økonomisk optimale norm – højere pesticidafgifter, højere lønomkostninger og hertil kommer så vand- og naturplanerne, som også vil medføre højere produktionsomkostninger. Det er alt sammen med til at presse os på indtjeningen.

På verdensmarkedet er danske fødevarer i meget høj kurs. Kan vi for eksempel fastholde vor markedsandel af svinekød i Kina, viser analyser, at vi i 2018 vil kunne eksportere for ca. 2.5 milliarder kr. svinekød til Kina. Det er næsten en fordobling i forhold til i dag.

Kære politikere: Giv os samme rammevilkår som i de øvrige EU lande. Det er helt nødvendigt, hvis vi skal fortsætte med at bidrage med over 60 procent af Danmarks nettoeksport, og give beskæftigelse til op imod 150.000 mennesker.

Grøn Vækst

Debatten om landbrugets konkurrenceevne har de senere år drejet sig om Grøn Vækst aftalen fra 2009.

En aftale, hvis indhold blev til i lukkede ministerier uden inddragelse af erhvervet.

En aftale, hvor vækstperspektivet var fraværende.

En aftale, hvor mange af de grønne tiltag viste sig at være ineffektive og skadelige.

En aftale, hvor de mest vidtrækkende tiltag viste sig at være helt uden fagligt grundlag.

En aftale, som vi fra starten var imod, og som vi siden har arbejdet hårdt på at ændre.

Den 22. december 2011 blev de endelige vandplaner offentliggjort af Naturstyrelsen.

Når vi sammenligner planerne med de oprindelige fra januar 2010 er der trods alt sket en række forbedringer som Landbrug & Fødevarer i samarbejde med os i lokalforeningerne har arbejdet hårdt på at opnå.

For det første er reduktionskravet for kvælstof sænket fra 30.000 ton til 19.000 ton.

For det andet er de 19.000 ton delt op, så planerne nu omfatter en reduktion på 9.000 ton nu. De resterende 10.000 ton skal der findes en løsning på inden 2027.

For det tredje er der taget 2.000 km vandløb ud af planerne. Så der nu er omkring 5.300 km, hvor der skal ske en vandløbsindsats, mod før 7.300 km.

Indsatsen på de 5.300 km. er fordelt således: Ændret vandløbsvedligeholdelse på 4.100 - 4.200 km, genåbning af vandløb på 200 - 250 km og vandløbsrestaurering på 700 - 800 km.

Overhead 4 og 5: Vandløbskort i udkast og vedtaget

Indsatsen bør kun gælde for de vandløb, hvor vidensniveauet er i top, resten bør tages ud. Ligeledes er der behov for beregninger af de samlede arealmæssige og økonomiske konsekvenser ved reduceret vandløbsvedligeholdelse - samt konsekvenser for dræningen.

Stadig større befæstede arealer i byerne - kræver intelligente løsninger til opsamling af vandet, så det ikke bare fosser ud og oversvømmer markerne ved de stadig stigende nedbørmængder.

Vandplanerne får meget alvorlige og vidtrækkende konsekvenser for mange landmænd, og det endda på et helt uacceptabelt ringe fagligt grundlag. Konklusionen er imidlertid, at ministeren og ministeriet ikke har taget de mange kritiske røster fra både landbruget og faglige eksperter til efterretning.

Miljøminister Ida Auken har dog ved flere lejligheder åbnet døren på klem for en række forbedringer i planerne - nu og fremadrettet.

Ida Auken har givet udtryk for:

- Dialogen med erhvervet skal blive langt bedre end hidtil.
- Der skal ikke føres symbolpolitik. Hvis det kan påvises, at miljømålene kan nås på anden vis end ved f.eks. at reducere kvælstofnormen kan andre virkemidler tages i brug.
- De 140.000 ha. yderligere efterafgrøder er ikke et krav, som behøver at gælde for altid. Andre og bedre løsninger med dokumenteret effekt kan godt erstatte efterafgrøder på sigt.
- Hvis der er fejl i de indmeldte vandplaner - eller hvis indsatsen bliver uforholdsmæssig dyr at gennemføre - kan planen blive rettet til.
- Kommunerne og lodsejerne skal i dialog om vandløbsindsats og - udpegninger.

Det er positivt. Det vil vi holde miljøministeren fast på.

Der er nok at tage fat på. Det slår to omfattende analyser fra DHI fast. DHI er en selvejende internationalt rådgivnings- og forskningsorganisation.

5 - 8 centimeter. Så lille en effekt har DHI beregnet, at de kommende 15 års reduktion af kvælstof fra landbruget vil betyde for sigt dybden i Smålandsfarvandet. Det er en forbedring på under én procent, og indsatsen vil dermed slet ikke stå mål med de samfundsmæssige omkostninger eller de gavnlige effekter, som der er lagt op til i regeringens vandmiljøplan.

Vi skal levere en meget omfattende indsats, som vil koste et milliardbeløb for samfundet og koste arbejdspladser.

Det er ikke sådan, at vi i landbruget ikke vil være med til at skabe et bedre vandmiljø; men vi mener at det skal gøres med målrettede tiltag, som for eksempel:

Reetablering af stenrev og plantning af ålegræs. I et forskningsprojekt om genetablering af ålegræs i Odense Fjord er beregnet, at det kan optage kvælstof svarende til mere end kravet i vandplanen for fjorden.

Muslingedyrkning og tangproduktion er andre virkemidler som bør fremmes. Både muslinger og tang optager kvælstof fra vandet.

Derudover kan der i randen til dyrkningsfladen laves store vådområder, minivådområder, drænfiltre og dyrkes energiafgrøder.

Skal der endelig laves tiltag på selve dyrkningsfladen skal de være valgfrie og fleksible. Ikke som i dag med krav til efterafgrøder, der giver erhvervet store omkostninger.

Vi ved i dag fra forsøg med vinterhvede foretaget af planteforædler Erik Tybirk, Nordisk Seed siden 1995, at de sorter vi dyrker i dag optager 12 - 15 kg mere kvælstof pr. ha., og at den udvikling vil fortsætte i årene fremover. Det samme gælder også for andre kornarter og raps.

Ligeledes viser de første 198 drænvandsmålinger fra november 2011 og januar 2012 udtaget i hele landet, at indholdet af kvælstof er på 6,15 mg pr. liter vand i gennemsnit - svarende til 27 mg nitrat pr. liter vand. Ud af rodzonen er indholdet af nitrat således i gennemsnit betydeligt lavere end kravet til drikkevand, som er 50 mg nitrat pr. liter vand. Med andre ord dyrker vi rent grundvand i Danmark.

I beregningerne for implementering af vandplanerne er der modelleret med et indhold i drænvandet på 15 mg kvælstof pr. liter vand. Det ser ud til, at udvaskning af kvælstof kun er 41 procent i virkeligheden.

Resultaterne er meget interessante. Det bliver spændende at følge de kommende års drænvandsmålinger.

Det bekræftes også af landbrugets beregninger for den såkaldte "baseline". Landbruget har reduceret kvælstoftabet mere end regeringen har forudsat i vandplanerne.

I 2015 vil vi forhåbentlig blive godskrevet dette inden nye omkostningskrævende tiltag bliver iværksat.

Ud fra landbrugets beregninger på kvælstofoverskud på landsplan er der i dag er et tab på 77 kg kvælstof pr. ha. i gennemsnit.

Det kan vi gøre bedre. De bedste landbrug har i dag et kvælstoftab på omkring 50 kg kvælstof pr. ha. Hvis landsgennemsnittet var 50 kg ville vi reducere kvælstoftabet med 22.360 ton kvælstof pr. år. Til sammenligning er kravet i vandmiljøplanerne en reduktion på 19.000 ton.

Der er således meget vi kan gøre på bedriftsniveau.

Energiforlig

I øjeblikket arbejder regeringen på et nyt energiforlig. Vi venter spændt på, om der kommer et forlig, som vil fremme udbygningen af biogas og bioenergiproduktion i Danmark.

Biogas og biomasse er et rigtig godt alternativ til olie og naturgas. Det vil kunne styrke beskæftigelsen og gøre os uafhængige af import af olie og naturgas på langt sigt.

Biomasseproduktion har også en langt bedre miljøprofil, hvor traditionelle markafgrøder giver højt kvælstoftab.

Bureaukrati

Vi har i Danmark et bureaukrati og et kontrolsystem, som får det daværende sovjetiske til at blegne. Vi bruger i dag alt - alt for meget tid på at bakse med unødvendige indberetninger, lange sagsbehandlingstider, superbesværlige procedurer, ineffektiv digitalisering og uklare regler.

Dertil kommer kontrolbesøg, hvor landmanden skal stå skoleret, når kontrolløren uanmeldt holder på gårdspladsen. Vi har eksempler på kontrol på gode høstdage, som der var få af i 2011. Det bliver der ikke taget hensyn til – det er bare ikke rimeligt.

Eller, hvor kontrolløren ved besøget finder ud af at dyret ifølge recepten skal behandles 3 gange. Dyret er kun behandlet 2 gange - fordi det er blevet rask. Det er en forseelse - det skulle jo behandles 3 gange. Den slags sager giver urimelige store bøder. Eksemplerne taler for sig selv og er ensidige danske særregler i forhold til kontrolsystemet i øvrige EU-lande. Det skal ændres hurtigst muligt.. Inden for andre brancher er der plads til menneskelige fejl, men det gælder ikke inden for landbruget i Danmark.

Natur og Landbrugskommission

Regeringen har nu endelig nedsat en Natur - og Landbrugskommission.

En Natur- og Landbrugskommissionen der skal komme med forslag til løsning af landbrugets strukturelle, økonomiske og miljømæssige udfordringer, herunder hvordan erhvervet kan bidrage til klima, miljø og naturindsatsen.

Formanden for kommissionen er direktør for brancheorganisationen Dansk Miljøteknologi, tidligere folketingsmedlem for SF Jørn Jespersen. Kommissionen er en såkaldt ekspertkommission med 12 medlemmer.

Overordnet set er vi af den opfattelse, at Natur- og Landbrugskommissionen kun bliver en succes, hvis dens forslag både skaber nye job og fremgang til fødevarerhvervet, og samtidig understøtter en fortsat grøn omstilling. Kommissionen skal således måles på, om der kommer gang i nye investeringer, der kan skabe vækst i Danmark.

Vi må så håbe, at det ikke bliver en syltekrukke for alle problemer og udfordringer inden for natur og miljø. Regeringen har f.eks. netop udmeldt, at ændringer i den udskældte husdyrlov bliver udsendt til efter at kommissionens arbejde er færdigt.

Fri adgang til naturen

Først var det 2 meter bræmmer, nu skal indføres 10 meter randzone. Det er danmarkshistoriens største jordrøveri. Regeringen siger, at der skal betales en kompensation på 2.600 kr. pr. hektar. Det er også i orden på marginale jorde. Imidlertid er der mange marker, som kan dyrkes helt ud til 2 m bræmmen med et højt udbytte og der er kompensationen alt for lav.

Der er helt sikkert områder, hvor det er fornuftigt at lave en 10 meter randzone, men det kan ikke generaliseres.

Landmændene har købt og betalt jorden. Der skal også betales ejendomsskat af en jord vi ikke må dyrke. Hvis regeringen vil fjerne brugsretten skal det udløse en højere erstatning.

Fødevarerministerens udmelding om, at alle fremover skal have lov at færdes på de 50.000 ha randzoner er en hån mod den frie ejendomsret. Hvad vil ministeren mon sige til at offentligheden skal have adgang til en del af hendes matrikelnummer?

Derudover vil det også skade flora og fauna. Det er vigtigt, at der er uforstyrret natur i Danmark.

Det er ikke sådan, at vi ikke ønsker folk ud i naturen. Tværtimod sikrer vi blandt andet gennem nye stier i projekt ”Spor i Landskabet” mulighed for, at danskerne kan komme meget tæt på os og naturen. Det sker under forhold, hvor naturen generes mindst muligt.

Afgifter på pesticider

Danskerne vil ikke have sundhedsskadelige pesticidrester i deres drikkevand.

Det vil vi heller ikke, derfor skal pesticidafgiften fremover omlægges til at være baseret på miljøbelastning frem for forbrug. Vi får en pesticidbelastningsindikator og en omlægning og forhøjelse af afgiften.

Overordnet går vi ind for belastning som basis for afgiften i stedet for en afgift, der som hidtil er baseret på forbrug. Vi har længe efterlyst en behandlingsindikator, det har vi fået nu. Det er positivt, at vi som landmænd og konsulenter kan få klarlagt de enkelte pesticiders mulige belastning, og dermed bruge de mindst belastende.

Vi havde dog forventet en omlægning, der ikke gav en negativ erhvervsøkonomisk konsekvens. Vi har i Danmark et af EU's strengeste godkendelsessystemer og et meget lavt pesticidforbrug sammenlignet med de andre EU-lande. Alligevel ser det ud til, at der vil være enkelte afgrøder, som bliver ramt meget hårdt af den nye afgiftsmodel. Der skal arbejdes hårdt på at få klarlagt, om der kan findes alternative pesticider til disse afgrøder. Ellers risikerer vi resistensproblemer og udflagning af produktionen.

Miljøgodkendelsesordningen og kommunesamarbejdet

Skanderborg kommune

Det er vores indtryk, at ansøgningerne om miljøgodkendelser fungerer rigtig godt. Der er endda sat rekord i hvor hurtigt en miljøgodkendelse kan udarbejdes, nemlig 6 måneder. Det er flot, der skal herfra sendes en tak til medarbejderne i miljøafdelingen i Skanderborg Kommune for den flotte indsats.

Vi har afholdt møder om, hvordan der kan laves biogas i kommunen og om det kunne anvendes i større virksomheder. Konklusionen blev, at den eneste realistiske mulige anvendelse af biogas fra et større anlæg ville være i Galten-området med en opgradering af biogassen til metan. Det blev ligeledes aftalt, at de økonomiske rammer og vilkår skulle være på plads før der gøres mere. Her tænkes på regeringens kommende energiforlig.

I kommunen skal der etableres såkaldte fosforådale. Vi vil gerne indgå i konstruktivt samarbejde herom.

Aarhus Kommune

Det er vort indtryk, at ansøgninger om miljøgodkendelser fungerer, og at der i øjeblikket ikke er nogen venteliste; men det går meget langsomt.

På det sidste har kommunen forsøgt stillet krav til en modtager af fosforholdigt fiberfraktion fra et biogasanlæg kun må udbringes, hvis kvælstofudvaskningen fra rodzonen er på niveau med en ren planteavlsbedrift.

Det er tåbeligt at fiberfraktionen i stedet kan brændes af. Planteavleren må i stedet for købe fosfor, importeret til Danmark fra fosforminer, som vi ved, vil være udtømte om 50 - 100 år.

Hvor er fornuften i en sådan afgørelse?

Det er nu lykket LRØ, at få en arealgodkendelse igennem til brug af fiberfraktionen. Aarhus kommune har erkendt, at man ikke må medtage overførsler af husdyrgødning på tværs af vandoplandsgrænser med i beregning af husdyrtryk på oplandsniveau.

Aarhus Kommune vil indføre nye skærpede indsatsplaner for drikkevandsbeskyttelse. Den første plan er udarbejdet i et foreløbigt udkast. Efter vores overbevisning bør det kunne lade sig gøre at finde nogle fornuftige løsninger for alle parter på nitratområdet, men på pesticidområdet bliver det meget vanskeligt.

De nye krav vil betyde markante restriktioner på kvælstof og ingen brug af pesticider i nitrutfølsomme vandindvindingsområder. Det vil for nogle landbrug være en særdeles vanskelig udfordring.

Vi er af den klare overbevisning, at der ikke kan sættes lighedstegn mellem nitrutfølsomhed og pesticidfølsomhed. Den sammenhæng findes ikke.

Vi vil i landbruget bestemt også have rent grundvand. De pesticider, som er fundet i vandindvindingsboringerne er ældre midler, som nu er forbudte at anvende. Der er kun stoffet Bentason, der er fundet rester af i grundvandet over den politisk fastsatte grænseværdi. Doseringen af aktivstoffet i Bentason er reduceret med 50 procent de sidste 10 år. Derfor bør risikoen for udvaskning til indvindingsboringer være væk.

Vi har verdens mest skrappe godkendelsesprocedure for pesticider i Danmark. Vi landmænd skal selvfølgelig kunne tro på, at de midler Miljøstyrelsen godkender, kan benyttes, også på nitrutfølsom indvindingsopland.

Odder Kommune

Det er vores indtryk, at arbejdet med ansøgninger om miljøgodkendelser fungerer. Der er i øjeblikket ikke er nogen venteliste; men det går alt for langsomt med at få godkendelserne igennem, med deraf for store regninger til ansøgeren.

Vi erkender, at det er et kompliceret område, og at i de sager der er blevet påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet, har kommunen fået medhold i at sagerne er behandlet korrekt.

Det er vi meget glade for. Tak til kommunens medarbejdere i miljøafdelingen for at arbejdet er udført korrekt. Det er ikke kutyme i alle kommuner.

Byggesagsgebyr

Vi har undersøgt prisen for byggesagsgebyr i Horsens, Skanderborg, Aarhus og Odder Kommuner. Resultatet er lidt tankevækkende – se overhead.

Overhead 6: Byggesagsgebyr

Byrådet har vedtaget, at der skal udarbejdes en politik for landbrugets udvikling i kommunen. Den hilser vi i landboforeningen velkommen.

Vi har deltaget i to borgermøder, hvor vi er kommet med vores bud på, hvordan landbruget vil udvikle sig i årene fremover.

Der er gennemført forundersøgelser og afholdt møder med lodsejerne ved Odder og Rævs Åer for at gennemføre et stort vådområdeprojekt.

Projektområdet er blevet reduceret, fordi området på østsiden af Assedrup bro er meget vådt i forvejen. Der vil dog stadig være muligt at fjerne op til 12.000 kg kvælstof pr. år ved at flytte Odder Å over i den gamle leje, og lade engene oversvømme i vinterperioden.

Vi syntes, at det er et godt projekt, hvor der for få midler kan fjernes store mængder kvælstof.

Kommunen er også i gang med at revidere og udvide området i Boulstrup. Vi har deltaget i det første møde og deltager i møderne fremover. Vi kan konstatere at Naturstyrelsen ikke har sat sig ordentligt ind i områdets dyrkningspraksis – i lighed med Aarhus Amt i deres første oplæg til en indsatsplan for 10 år siden.

Naturstyrelsen har beregnet, at der er et kvælstofoverskud og dermed tab på 71 - 80 kg kvælstof pr. hektar. Lands gennemsnittet er på 60 kg kvælstof pr. hektar.

Det giver en potentiel gennemsnitlig nitratudvaskning på 80 mg nitrat pr. l vand.

Lands gennemsnittet er 66.

Det står i skærende kontrast til drænvandsundersøgelserne, som indtil videre har en udvaskning på markniveau på 27 mg nitrat pr. l vand.

Det er utroligt, at man gentager Aarhus Amts faglige fejl i Naturstyrelsen. Der tages ikke højde for de faktiske høstudbytter i området. Der anvendes gennemsnitsudbytter.

Det faglige grundlag skal selvfølgelig være korrekt.

Landboforeningen vil gennem en konstruktiv dialog arbejde for, at det faglige grundlag er i orden. Det synes vi generelt lykkedes både på politisk og embedsmands plan i de tre kommuner.

2013 problematikken

Den meget langsomme sagsbehandling af miljøgodkendelser i mange kommuner og finanskrisen giver meget store problemer for en del landmænd, der ikke kan nå at få deres søer løse til 1. januar 2013.

Regeringen og Videntretet for Svineproduktion med formand Lindhardt Nielsen fastholder, at det skal nås ellers forbydes disse produktioner og der skal betales bøder i form af krydsoverensstemmelse.

Har de da overhovedet ikke sans for virkeligheden?

De unge landmænd, der er etableret i årene op til finanskrisen, fik at vide af banken ved overtagelsen, at 2013 ikke noget problem. Det var dengang, i dag kan bygningsændringerne ikke finansieres.

Vi har også en gruppe af landmænd, der på grund af den meget langsomme sagsbehandling i kommuner og Natur- og Miljøklagenævnet er kommet i klemme.

Sager der har været både 3 og 4 år undervejs og som endnu ikke er færdigbehandlet. Hvornår skulle de have påbegyndt deres ansøgning for at blive klar? Skulle det have været for 10 år siden?

Jeg tror ikke, at det hjælper på økonomien at reducere besætningen med 15 - 20 procent for at slippe søerne løse. Det vil næppe give bedre bundlinje. Skal vi bare acceptere at nogle landmænd må "dreje nøglen om" på grund af finanskrisen og langsomme sagsbehandling af miljøgodkendelser?

Ingen af de to grupper kan blive færdig til 2013. Vi går selvfølgelig ind for at søerne skal være løse, det er dyrevelfærd - det er fremtiden, men formanden for Videntretet lever i en osteklokke og er langt fra virkelighedens verden.

Vi bliver nødt til at give de nyetablerede en dispensation på mindst 5 år, og den gruppe der er i klemme i sagsbehandlingssystemet skal selvfølgelig køre videre til deres nye staldanlæg er færdig. Det vil være visionært.

Ulovlig import af kvælstof og pesticider

Sidste år begyndte sagen fra Djursland med import af 14.000 tons kvælstof og 45 ton pesticider solgt til mere end 120 landmænd. Nu har vi en virksomhed i lokalområdet, som måske også har formidlet gødning og pesticider ulovligt.

Der skal ikke herske tvivl om, at vi såvel i landboforeningen som i Landbrug & Fødevarer tager skarpt afstand fra enhver ulovlig brug af gødning eller pesticider. Det er helt uacceptabelt at importere og anvende gødning ulovligt. Det er først og fremmest ødelæggende for miljøet, som vi, som landmænd, er helt afhængige af har det godt. Det er ødelæggende for hele erhvervets omdømme og det store flertal af lovlige landmænd.

Vi kan i landboforening og rådgivning under ingen omstændigheder hjælpe disse landmænd. De må tage straffen for deres forseelser.

Antallet af sager kan lyde voldsomt, men det er heldigvis få set i forhold til de over 40.000 danske landmænd.

Vi lever i et retssamfund og indtil de tiltalte dømmes, er de uskyldige.

Det kan godt være nogle syntes den gødningskvote vi har i Danmark er for lav set i forhold til det optimale for planterne og set i forhold til hvad vore kollegaer i vores nabolande må gøde med. Skal det ændres, skal det gøres af demokratisk vej - ikke ved selvtægt.

DLMØ (Dansk Landbrug Midt-Østjylland)

Vi har i begyndelsen af året indsendt hørings svar på vand og naturplanerne, og som nævnt tidligere i beretningen kan vi se, det har haft en effekt.

Den 4. april 2011 havde vi officiel åbning af minivådområdet på Rodsteenseje med besøg af daværende miljøminister Karen Ellemann og borgmester Elvin Hansen.

Udover anlægget ved Rodsteenseje blev der etableret et anlæg i Fillerup ved I/S Faurgaard. De to nyetablerede anlæg har vi endnu ikke data fra. Monitoring igangsættes i 2012.

Minivådområderne er konstrueret i samarbejde mellem landmænd, Videntret for Landbrug, Århus Universitet, Odder og Århus kommuner samt DLMØ (Dansk Landbrug Midt-Østjylland). Vores samarbejde har givet genlyd over hele landet, hvilket vi selvfølgelig er glade for.

Det første minivådområde, som blev etableret var anlægget i Ondrup mose ved I/S Faurgaard. Anlægget har nu fungeret i 4 år og har efter ombygning af Orbicon vist en reduktionseffekt på mere end 50 procent for kvælstof og mere end 80 procent for fosfor.

Siden AGWAPLAN-projektet er der tiltrukket adskillige projekter til området. Alle arbejder med at finde viden og gode løsninger på landbrugets næringsstofftab. Vi kan nævne GUDP-projektet med rensning af drænvand, SupremeTech-projektet med drænfiltertechnologier på Rodsteenseje, Aktive Bræmmer – hvordan randzoner udnyttes på en god miljømæssig måde. NiCA-projektet, som arbejder med kvælstof- og vandkredsløbet fra mark til recipient.

Når vi går ind i arbejdet med minivådområder, drænfiltre m.m. er det fordi, vi mener det er en mere visionær måde, at finde løsninger til at sænke næringsstoffabet fra markerne end kun at se på kvotenedskæringer og efterafgrøder.

Det ville jo være dejligt, hvis vi en dag har en værktøjskasse med mange værktøj, som den enkelte landmænd kan vælge i til løsning af de forskellige miljøopgaver. Målet må være at dyrke optimalt, samtidig med at natur- miljø og klimakrav tilgodeses i takt med mulighederne.

Vi arbejder i øjeblikket på at få et møde med Folketingets Miljø - og Planlægningsudvalg i april. Vi vil vise dem Biogasanlægget i Bånlev, hvorefter vi vil holde møde med dem hos LMO i Søften. Vi

vil drøfte med dem hvordan vi får gang i produktionen af biogas og bioenergi afgrøde til stor fordel for miljø og beskæftigelse.

Vi arbejder ligeledes på at få besøg - møde med Miljøminister Ida Auken i august. Hun skal se et nyetableret minivådområde ved Silkeborg. Herefter holder vi møde, hvor vi vil tage fat i vand og naturplanerne og forklare, hvad landbruget kan tilbyde af vækst og arbejdspladser, hvis vi får rammevilkårene til det.

Overhead nr. 7 og 8: DLMØ i Bruxelles

LRØ

Det er i 2011 lykkedes at vende udviklingen og få et positivt resultat.

Selv om det er beskedent er vi særdeles godt tilfredse. Det er lykkedes at vende udviklingen i et nedadgående marked, og vi har været forskånet for store tab og hensættelser.

Det har krævet voldsomme tilpasninger, da store dele af personalet er ansat som funktionærer - med deraf følgende lange opsigelsesvarsler.

Budget 2012 for LRØ viser et resultat på 575.000 kr., som vi forventer holder.

Per Bardrum vil senere i aften redegøre for LRØs årsregnskab.

Erhvervshuset Boulevarden 13

Erhvervshuset er i en god gænge, alt er udlejet selv lokaler i kælderen.

Vi har i dag 12 lejemaal og venteliste på at komme ind i huset.

Der er en rigtig god kemi mellem de forskellige virksomheder vi har i huset.

Økonomien i huset ser meget fornuftig ud. Huset bidrager nu positivt til foreningens drift, hvilket var tanken med købet.

Jordbrugets UddannelsesCenter Århus

Tak for samarbejdet med Jordbrugets UddannelsesCenter Århus. Vi håber, vi kan udvikle og styrke samarbejdet i de kommende år til fælles gavn, så vi kan få uddannet mange dygtige landmænd til fremtidens landbrug, hvad enten det er medarbejdere, ledere eller de kommende ejere.

I deltager også i det vigtige arbejde omkring Åbent Landbrug og har givet tilsagn om at Bredballegård efter sidste års succes igen kan benyttes til Åbent Landbrug den 3. søndag i september i år – tak for det.

Vanen tro vil direktør Claus Christensen formentlig under eventuelt komme op på talerstolen og berette kort om aktiviteter på skolen.

Vestermølle

I 2011 havde møllelauget på Vestermølle sit første hele driftsår. 120 grupper fra store dele af Danmark kom på besøg. De udgjorde rygraden i et samlet besøgstal på 6.000. De mange gæster så den gamle Møllegaard og Riddersalen; samt oplevede udstillingerne i Møllehuset, herunder Virtuelt Museum. Her fortælles ikke blot Danmarkshistorie, men også og specielt landbrugets og andelsbevægelsens historie. Samtidig lægges der op til eftertanke og debat om de udfordringer, vores erhverv og kloden stor overfor.

Indtil nu er der investeret 30 mio. kr. i renovering og indretning af den gamle gård. De fleste penge er kommet fra fonde.

Sidste fase af renoveringsarbejdet blev iværksat medio februar. Det gælder den gamle lade fra 1841. Her investeres 4,5 mio. kr.

Til efteråret får ikke blot Skanderborg, men hele Østjylland og andre interesserede et fantastisk lokale, som kan bruges til både møder, udstillinger, koncerter og private sammenkomster. Der vil lørdag den 16. juni blive holdt et stort støttearrangement under navnet "Teltfest for Tusinde" med opbakning fra landboforeningen, Skanderborg byerhverv og Skanderborg Kommune. Landboforeningen vil gerne rose det flotte projekt og opfordre folk til at bruge stedet - også i det daglige når det gælder møder og fester.

Deltidsudvalget

Det er nu lykkedes at få lavet en ordentlig valgstruktur i Region Midt - med valg til landsudvalget. Der er afholdt et godt årsmøde, hvor man blandt andet talte om regelforenkling for mindre brug, efterløn og pension.

På rådgivningssiden er der kommet mere fokus på Flex Mark og Flex Regnskab og der bliver udsendt Flex nyt, hvilket man godt tilfredse med. Rådgivningen på deltidsområdet er kommet godt op at køre i LRØ.

Der er afholdt regionsmøde i februar 2012 hos LMO i Søften. Et godt møde med en god debat. Fremtidige arbejdsområder er spildevandsrensning - energiproduktion - anvendelse af tomme staldbygninger - bedre afvanding af enge, så de bliver nemmere at afgræsse. Her er det nødvendigt med hjælp fra kommunerne.

Sommerens tur gik til Bindeballe Skov ved Randbøl Dal, hvor der blev set på en skovejendom med naturskov, juletræsproduktion og naturgenopretning.

Odder- Skanderborg Landboudom.

Igen i år har der været medlemsfremgang. Der er nu 117 medlemmer, det er en fremgang på 7. Der har været afholdt traktortræk med 1800 tilskuere i fint vejr, et flot arrangement, med et overskud på ca. 100.000 kr.

Det gik knap så godt med traktortrækket i regionen, som kun havde 500 tilskuere og gav et underskud på 45.000 kr.

Der er i januar afholdt generalforsamling med 27 fremmødte med nyvalg til bestyrelsen. Man har stadig en pige i bestyrelsen, hvilket der sættes stor pris på fordi det giver nogle nye ideer, og der bliver lavet noget, som pigerne i landboudommen også har lyst til.

Årets regnskab gav et overskud på 11.000 kr. Det er tilfredsstillende, når der tages højde for underskuddet på 45.000 kr. ved regionstrækket.

Der er planer om at købe et telt og et par griller, som kan bruges til traktortræk og andre arrangementer.

Der har i årets løb været afholdt mange spændende arrangementer.

Vi vil fra Landboforeningen sige tak for et rigtig godt samarbejde i det forløbne år. I er altid klar til at give en hjælpende hånd, når vi beder jer om hjælp til et arrangement, uanset hvor travlt I har.

Seniorklub Skanderborg

Da klubben blev dannet den 4. august 1995 var det med det formål at give de forhenværende landmænd og deres ægtefæller nogle gode oplevelser.

Der er skrevet en bog om de mange forskellige aktiviteter, der har været i de 16 år. Der har været ture til stort set alle europæiske lande, højskoleophold, besøg på forskellige danske virksomheder og foredrag spændende fra Indien over danske udgravninger til Alzheimers og demens.

Klubben har 180 medlemmer og får tilskud fra tipsmidlerne og Landboforeningen.

Seniorklub Odder

Seniorafdelingen i Odder har nu fungeret i 4 år efter ændring af vedtægter og bestyrelse.

Medlemstallet er 125, det samme som sidste år. Der er en fin tilslutning til møderne.

Der har været flere spændende ture rundt i Danmark, samt en tur til Sydengland, en spændende tur både kulturelt og oplevelsen af det særprægede Sydengelske landskab.

Programmet for det kommende år er blevet godt modtaget, og man håber, at der igen i år vil være mange deltagere til arrangementerne.

Åbent Landbrug

Tre billeder fra Åbent Landbrug arrangementer i 2011

Det er andet år, at vi nu selv i Landboforeningen har haft alle Åbent Landbrug aktiviteter efter lukning af Åbent Landbrug Østjylland. Der blev ved lukningen etableret en erfa-gruppe af det tidligere regionsudvalg; men da der ikke var opbakning fra alle de bagvedliggende foreninger i DLMØ til erfa-gruppen, er denne også er lukket.

Koncepterne "fra gård til gaffel" og "Klassen i stalden" har hele året været godt besøgt. Skoleklasserne nyder godt af, at Erik Jensen m.fl. til enhver tid glade og imødekommende lægger stald, lade og have til besøg.

Høstfesten i Skanderborg var som altid et tilløbsstykke, og da sommeren faldt på denne første weekend i oktober vrimlede det med mennesker i byparken. Der er stor opbakning fra byen med et rigtig godt samarbejde omkring planlægning og afholdelse. Borgmesteren møder smilende op til malkekøkket og butikkerne glæder sig over at arrangementet trækker folk til byen. Mellem landmænd og besøgende var der en rigtig god dialog, både ved farestien, bondegården og energiudstillingen.

I Odder er der afholdt "Landmanden kommer til byen" den 3. juni. Det blev en rigtig god dag, med vel nok det største besøgstal, i den tid vi har deltaget i "Landmanden kommer til byen". Et rigtig godt arrangement i samarbejde med og sponsoreret af Køb Odder. I år bliver arrangementet fredag den 18. maj 2012.

Ved dyrskuet deltog alle Åbent Landbrugs udvalgte bag LRØ foreningerne. Der var meget stor interesse for "Sansestien", hvilket gav livlig aktivitet begge dage.

Åben gård den 3. søndag i september på Bredballegaard hos Jordbrugets UddannelsesCenter Århus var igen en succes. Regnen stod "ned i stænger" hele dagen; men det kunne ikke sætte en stopper for en kæmpesucces igen.

Omkring 2.000 besøgte Bredballegaard - det største besøgsantal på landsplan. Det er andet år i træk vi har det største besøgstal på landsplan. Det er vi stolte over.

Bredballegaard er perfekt for gårdbesøg.

Mange forskellige dyr - lige fra krybdyr til landbrugets almindelige husdyr. Der er mulighed for at se alle nutidens maskiner i et moderne landbrug. I en flot hal med varme kunne man hygge sig med smagsprøver fra blandt andet Arla, grillede pølser m.m. serveret af pigerne fra KulTiverne, Landboudom og andre medhjælpere.

Vi vil gerne sige tak til Jordbrugets UddannelsesCenter Århus for at de år efter år vil stille lokaler til rådighed.

Tak til de frivillige hjælpere, landboudommen og KulTiverne for altid at være klar til at give en hjælpende hånd ved vore arrangementer - uden jer kunne det ikke lade sig gøre - i skal vide, at vi i udvalg og bestyrelse sætter meget stor pris på jeres engagement.

Jordbrugets UddannelsesCenter Århus har givet tilsagn til, at der igen i år holdes åben gård den 3. søndag i september.

Arrangementerne i Åbent Landbrug gør landbruget synligt og giver mulighed for en positiv og direkte dialog. Det gælder både med skoleelever og lærere fra de besøgene skoler – med politikere og embedsmænd fra kommunerne og ikke mindst med borgere og forbrugere.

Grundet den meget sene høst og efterårsarbejde blev vi desværre nødsaget til at aflyse besøget af forståelsespraktikanter fra København. Vi vil forsøge at gennemføre projektet i uge 41 i år.

Afslutning

Det er en svær tid. Udfordringerne er meget store. Ingen tvivl om det. Alligevel er vi grundlæggende optimistiske på vores erhvervs vegne.

Vi tror på fremgang, fordi vi har en stærk organisation.

Vi har små deltidsbrug og store bedrifter, konventionelle og økologiske produktioner, husdyr og planteavlsbrug.

Forenet med fødevarer - og agroindustrien, der bygger på et stærkt dansk landbrug.

Vi tror på fremgang, fordi vi har en stærk strategi. En strategi med en ny fortælling om alt det, vores erhverv kan bidrage med til samfundet.

En strategi, der bygger på åbent og ægte dialog med vores omverden - hvor vi sætter handling bag ord.

En strategi, hvor vi ikke bare siger fra, men altid søger løsninger til fordel for både Danmark og erhvervet.

En strategi, der kan genoprette vores forbindelse til de mange danskere, der ikke kender os mere, og som har et negativt billede af vores erhverv. Som ikke ser vores erhverv som en del af løsningen på noget som helst. Som derfor ikke forstår, hvad vi siger. Som derfor ikke forstår vores ønsker.

Vi tror på fremgang, fordi vi med vores nye strategi nu er i fuld gang med at åbne danskernes øjne for, hvem vi er.

Vi er et erhverv, der eksporterer for over 100 mia. kroner årligt og dermed leverer det stærkeste bidrag til Danmarks handelsbalance.

Vi er et erhverv, der står for mere end 60 procent af Danmarks handelsbalance overskud.

Vi er et erhverv, der beskæftiger mere end 145.000 danskere.

Vi er et erhverv, der bidrager med over 17 mia. skatte kroner til velfærd.

Vi er et erhverv, der har bevist, at vi kan skabe vækst samtidig med, at vi mindsker belastningen af miljøet.

Vi er et erhverv, der derfor har svar på, hvordan vi kan brødføde en voksende global befolkning i balance med vores miljø og natur.

Vi er et erhverv, der kan bidrage afgørende til, at vi bliver uafhængige af kul, gas og olie.

Vi tror på fremgang:

Når vi forfølger vores muligheder og udvikler vores erhverv.

Når vi står sammen.

Når vi viser, at vi er stolte over det, vi har opnået.

Når vi formår at gøre danskerne stolte af vores erhverv.

Når vi skaber bred politisk opbakning til vores visioner.

Vi er på rette vej.

Jeg vil slutte med at sige tak for et godt samarbejde:

- Til alle vore ansatte i LRØ
- Til alle udvalg og sammenhæng, som eksisterer omkring Landboforeningen.
- Til myndigheder, som foreningen arbejder sammen med.
- Til mine bestyrelseskollegaer og sekretærer.